

Nic wcześniej nie zapowiadało, że ten rok będzie aż tak bardzo niezwykły. Oczywiście, spodziewaliśmy się różnych emocji i wzruszających wydarzeń. Pierwszym niewątpliwie było pojawienie się na mapie Warszawy nowego plateau, który decyzją Rady m.st. Warszawy będzie miał w nazwie przymiotnik „karaimski” – to skwer obok Karaimskiego Cmentarza, przy skrzyżowaniu ulic Redutowej i Pustola.

Kolejnym wydarzeniem był koncert w TVP Kultura. W programie Scena Muzyczna Karolina Cicha wraz z zespołem zagrała „Karaimską Mapę Muzyczną”, rozpoczynając w ten sposób tegoroczną trasę koncertową.

Na Litwie wartko szły przygotowania do różnych wydarzeń, które miały tworzyć oprawę dla Roku Karaimskiego 2022, o którym będziemy jeszcze opowiadać na naszych łamach.

Niestety, inwazja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, która rozpoczęła się 24 lutego, wybiła wszystkich nas z normalnego rytmu. Wydarzenia w Ukrainie wpłynęły na naszą codzienność w Polsce i Litwie. Nie mogliśmy pozostać obojętni. Wielu z nas otworzyło dla uchodźców swoje domy, wielu zaangażowało się w wolontariat. Staraliśmy się pozyskiwać informacje o Karaimach przebywających w strefie działań wojennych i pomagać uchodźcom, którzy pukali do naszych drzwi.

Zmiana była odczuwalna we wszystkich dziedzinach życia. Jednym z pierwszych wydarzeń tego roku, gdy ograniczenia pandemiczne zelżały, było spotkanie z okazji 8 marca pań przedstawicielek mniejszości narodowych i etnicznych z wojewodą dolnośląskim. Rutynę spotkania zaburzyło posiedzenie sztabu kryzysowego pracującego w sąsiedniej sali, gdzie przedstawiciele samorządu, rządu i organizacji pozarządowych omawiali działania w obliczu napływającej do miasta i regionu fali uchodźców. W tej sytuacji muzyczny prezent dla pań – występ Michała Kuliczenki (Dostłar) – został poszerzony o piosenki ukraińskie.

Z Litwy dotarła do nas wieść, że starania społeczności karaimskiej o odzyskanie prawa do tradycyjnego narodowego dania, jakim są kybiny, zakończyły się sukcesem. Nasza specjalność została wykreślona z wykazów tatarskiego dziedzictwa kulinarnego, gdzie znalazła się, mówiąc krótko, prawem kaduka. To bardzo satysfakcjonująca informacja, dlatego też w tym numerze przypominamy, jak to się stało, że karaimski pierożek stał się popularną na całej Litwie przekąską.

O czym jeszcze przeczytacie w „Awazymyzie”? Stało się tradycją, że niemal co numer przybliżamy dzieje karaimskich rodzin w opowieściach naszych Czytelników. Tym razem Jerzy Michajłowicz opowiada o swoim ojcu, Rafale i jego mieszkających w Warszawie siostrach, Annie i Poli, dzieciach znanego wileńskiego adwokata, Izaaka Michajłowicza.

Inna, niemniej dramatyczna, historią z okresu tuż po II wojnie światowej żegnamy Emanuela Łopatto, który odszedł 22 kwietnia b.r. Przypominamy jego wspomnienia, a także – w mowie wiązanej – jego niezwykle życie w Polsce, we Włoszech, we Francji i znów w Polsce.

W 1927 roku trockich Karaimów odwiedził Gilbert Keith Chesterton, znany angielski pisarz, twórca serialowej postaci ojca Browna. Wydarzenie to wydobyło z niepamięci jedno zdanie w notatce prasowej...

Obchody Roku Karaimskiego na Litwie zostały oficjalnie zainaugurowane w ostatniej dekadzie maja. Pierwsze wydarzenia już za nami: uroczysta ceremonia w Pałacu Wielkich Książąt, otwarcie wystawy prac Borysa Egiza na Zamku Trockim. Świętuje także środowisko naukowe – na Uniwersytecie Wileńskim odbyła się konferencja poświęcona żywemu językowi karaimskiemu i działaniom na rzecz jego zachowania.

W Warszawie 90 lat kończy Wydział Orientalistyczny UW – jubileuszowa konferencja to dobra okazja, by przypomnieć jego dzieje, w których nie brak karaimskich wątków. Zapraszamy do lektury tego numeru! ■

Spis treści

W mowie przodków

Adam Mickiewicz
Rybka – Balyčech 3

Znane i nieznane

Mariola Abkowicz, Tatjana
Maszkiewicz
Jak karaimski pierożek zagościł
nie tylko na karaimskich stołach 4

Jerzy Michajłowicz
Niekompletne wspomnienia 8

Emanuel Łopatto
Za wszelką cenę odnaleźć ojca 14

Maria-Emilia Zajączkowska-
Łopatto, Hanna Pilecka
Wspominając Maniusia 24

Z kart przeszłości

Anna Sulimowicz-Keruth
Książę paradoksów z wizytą
u trockich Karaimów 28

Wydarzenia i ludzie

Anna Sulimowicz-Keruth
Warszawska orientalistyka
świętuje swoje 90-lecie 31

Adam J. Dubiński
Język karaimski w użyciu 34

Ewelina Krawczyk
Karaimska Mapa Muzyczna... 27

Mariola Abkowicz
Dźwięki karaimskiej muzyki
wypełniły wileńską starówkę 36

Uroda słowa

Hanna Pilecka
Wileńszczyzna – Florencja –
Cannes – Warszawa 25

Jerzy Tulisow
I znowu karaimskie limeryki 33

Co słyhać? 38